UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

Ne sede Vacante Aliqvid innovetur. Titvlvs IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

viſione vertebatur ipſius. [1 & 7] Dictus clericus poſt litem conteſtatam chartam quandam Monachorum exhibuit, continentem quòd primam eccleſiam ad donationem ſuam ſpectantem adſignarent eidem: [2 & *infrà.*] Nos igitur attendentes, quòd promiſſio prædicta non tenet, utpote contra ſtatuta Lateran. *a* concilii attentata: mandamus, quatenus memorato clerico ſuper hoc ſilentium imponentes, ab impetitione ipſius dictos Abbatem & Monachos abſolvatis.

[1 *Vobis duximus committendam.*]

[2 *Nihilominus per idoneos teſtes probans, ipſos poſt promiſſionem ejus, licet potuerunt nolle, ſibi quenquam ſuper hoc admonitis ſuerat providiſſe: quare dictos Abbatem & Monachos ad aſſignandum ſibi reditum x. marcharum cogi cum inſtantia poſtulabat. ſuit ex adverſo reſponſum, quòd ratione promiſſionis hujus, utpote factæ contra Lateranen. concil. ſtatuta, quæ probari per chartam exhibitam videbatur, eos non poterat convenire aſſerentibus: aliis verò contrarium ſentientibus, ſuper hoc fuiſſet hincinde coram nobis diutius diſputatum, vos quid juris ſit in hoc articulo dubitantes in negotio ipſo ulterius procedere noluiſtis, donec ſuper hoc reciperetis nostri beneplaciti voluntatis: nobis humiliter ſupplicaſtis, ut quid ſit in hac parte agendum vos dignaremur per noſtras reddere literas certiores.*]

CAP. XIV.

Obligatur prælatus, qui promittit providere cùm poterit.

Idem.

ACcedens *b* ad Apoſtol. ſed. R. clericus ſuam nobis inſinuationem monſtravit, quod cùm promiſeritis vos proviſuros eidem in eccleſiaſtico beneficio cùm poſſetis, ſicut per literas judicis delegati inde confectas liquidò apparebat: [1 & *infrà.*] Nos autem conſiderantes, quòd aliud eſt prælatum promittere beneficii collationem cùm poterit, aliud cùm vacabit: cùm in multis caſibus ſe facultas offerre poſſet, in quibus collatio non eſſet in expectatione vacaturi beneficii differenda: mandamus, quatenus memorato R. (cùm poteritis) eccleſiaſticum beneficium adſignetis.

[1 *Vos igitur id hactenus efficere non curaſtis, allegantes coram judicibus, quòd talis promiſſio vos nullatenus obligaret, cùm videretur eſſe facta contra Later. Conc. ſtatuta, quod promiſſionem inhibet non vacantis beneficii.*]

CAP. XV.

Si ad capitulum & prælatum, ut prælatum, poteſtas conferendi pertinet, ab uno ad alterum lapſu temporis non tranſit: ſecus ſi prælatus interſit, ut canonicus: quia tunc de capitulo tranſit ad prælatum, niſi dolum committat, h. d. & eſt textus multùm allegabilis.

Idem.

POſtulaſtis *c* per ſed. Apoſtol. edoceri, ut cùm ad vos & Archiepiſcopum veſtrum ſimul, donatio præbendarum eccleſiæ veſtræ pertineat, utrum præbendæ vacantis donatio penes Archiepiſcopum ipſum remaneat, ſi eam intra ſemeſtre tempus neglexeritis ordinare? Ad quod breviter r. quòd ſi vos & idem Archiepiſcopus intra tempus præſcriptum, circa hoc negligentes extiteritis: ſicut nec ab illo ad vos, ita nec à vobis ad illum poteſtas devolvitur conferendi, ſed ſecundùm ſtatuta Lateran. concil. *d* ad ſuperiorem tranſit donatio: Niſi forte Archiepiſcopus non ut prælatus, ſed ut canonicus vobiſcum jus habeat conferendi *e*. Et in hoc caſu cùm dolose impedierit, dolus ei ſuffragari non debet.

CAP. XVI.

Sicut non poteſt patronus promittere ſe præſentaturum aliquem ad beneficium vacaturum, ita nec dare poteſtatem præſentandi antequam beneficium vacet.

Honorius III. *Epiſcopo & præpoſito capituli Cameracen.*

CVm dilecta in Chriſto filia comitiſſa Flandren. *a* fecerit promiſſiones de non vacantibus beneficiis eccleſiarum, in quibus jus obtinet patronatus, & donationes eorum in manibus poſuerit alienis. Mandamus, quatenus id irritum decernentes, inhibeatis eidem, ne ſimilia de cætero attentare præſumat *b*.

NE SEDE VACANTE ALIQVID innovetur.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Vacante ſede ſtatus ejus mutari non debet.

Innocentius III. *Priori & conventui* c *Glaſton.*

NOvit *d* ille, qui ſcrutator eſt cordium, *& cognitor ſecretorum*, quòd licet C. præd. no. eccleſiam veſtram erexerit cathedralem, ipſam Bathonien. eccleſiæ uniendo, ut idem eſſet Epiſcopus utriuſque: quia tamen hæc unio adſerebatur à nobis in grave præjudicium Glaſton. eccleſiæ redundare, cùm per ipſam diſſolveretur religio, & fraudaretur eleemoſyna, & hoſpitalitas tolleretur: nos ad relevandum eccleſiæ veſtræ ſtatum cœpimus intendere diligenter: [1 & *infrà.*] Vos autem poſt obitum Bathonien. Epiſcopi humiliter poſtulaſtis, ut quia tempus advenerat, quo ſine ſcandalo eccleſiæ veſtræ ruina poterat relevari *e*, cùm & Bathonien. eccleſia idipſum pariter poſtularet, Rex quoq; cum regni magnatibus, & quidam Epiſcopi cum multis Abbatibus depoſcerent illud idem, ut unione penitus diſſoluta, monaſterium veſtrum reduceremus in ſtatum antiquum, ſub Abbatis regimine gubernandum. Attendentes igitur, quòd Epiſcopali ſede vacante, non debet aliquid innovari, cùm non ſit, qui Epiſcopale jus tueatur, maximè ne plus faviſſe perſonæ, quàm eccleſiæ videremur, ſi quod eo vivente conceſſimus, poſt obitum ejus ſubitò mutaremus: petitionem veſtram nequivimus exaudire, auctoritate prædicta indulgentes *f*, ut cùm Bathonien. eccleſia de præſule fuerit ordinata, jus veſtrum apud ſedem Apoſtolicam proſequendi facultatem liberam habeatis: interim autem ſub cura prioris idem monaſterium gubernetur.

[1 *Et quoniam abſonum videbatur ut ſubitò p. noſtri evacuaremus in hac parte ſtatutum, cùm ei quantum cum Deo poſſumus deferre velimus, ſicut & volumus, quia quantum cum Deo poterunt nobis noſtri deferent ſucceſſores, invicem unione manente, ſic de cæteris diſpoſuimus, quantumcunq; bo. me. Sanarigo Bathonien. Epiſcopo diſpliceret, frequenter ob hoc ad ſed. Apoſtol. laborante, quòd ſtatus eccleſiæ veſtræ videbatur in melius relevatus. Vnde poſt diverſos tractatus & deliberationes multiplices, quòd per providos & honeſtos auctor. noſtri mandati ſuper hoc extitit ordinatum, ad petitionem ejuſdem Epiſcopi poſtquam aliud à nobis non potuit obtinere, Apoſtolico tandem curavimus munimine roborare.*]

CAP II.

Beneficia ſpectantia ad collationem prælati, non poſſunt conferri per capitulum ſede vacante.

Honorius III. *Epiſcopo* g [*Calmen*] *& Magiſtris V. & S. Canonicis Sueſſionen.* h

ILla devotionis ſynceritas: [1 & *infrà.*] Eccleſiam ſancti Leucini, de qua Magiſtrum R. donationis noſtræ gratia præcedente præbendæ nomine de mandato noſtro Capuanus Archiepiſcopus inveſtivit, ſibi

---

a *Sub Alex. III. c. 8. & nunc contra Conc. Trid. ſeſſ. 24. de ref. cap. 19.* b *Ca. 1. eod. tit. in 4. comp.* c *Ca. 2. eod. tit. in 4. comp.* d *Sub Alex. III. c. 8.* e *Vtrum donata ambaſſatorib. cedant eorum lucro, vide varias opinio. in l. ſi verò, §. item quidquid. ff. ſol. mat. & in l. qui proprio. ff. de procur.*

a *Flandrorum.* b *al. ut ſimilia de cætero attentare non præſumat.* c *al. Caſton.* d *Cap. 1. eod. tit. in 3. comp. Pſal. 7. Sap. 1. Hier. 17.* e *Vid. l. æquiſſimum. cum nota. ff. de uſufr.* f *alit. authorit. præſentium.* g *al. ita: Epiſcopo Cam. & Magiſtr. &c. alias Calmen.* h *al. Sueſanen.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

duximus confirmandam: Non obſtante conceſſione per capitulum facta alii, ſeu confirmatione noſtra, ſi qua in forma communi appareat *a* obtenta: cùm nuſquam inveniatur cautum in jure, quòd capitulum vacante ſede, fungatur vice Epiſcopi in collationibus præbendarum: nec in eodem caſu poteſt dici poteſtas conferendi præbendas ad capitulum per ſuperioris negligentiam devoluta, cùm non fuerit ibi ſuperior, qui eas poſſet de facto vel de jure conferre,

[1 *Quam dil. fil. Magiſter R. Decanus Trajan. ad perſonam noſtram & ſed. Apoſtol. hactenus habuiſſe dig[illegible]ſcitur, nos inducit ut eum pro ſuæ ſcientiæ & probitatis intuitu geramus in viſceribus charitatis, & eidem negare nolimus quæ ſecundùm Deum fuerunt concedenda. Vnde nos.*]

CAP. IV.

Sede vacante judicium habitum contra eccleſiam, non tenet.

Idem *Epiſcopo Burginen.* b

COnſtitutis coram I. præd. noſt. procuratore eccleſiæ ſanctæ Mariæ de Caſtro forti, & Burginen. *c* Epiſcopo prędeceſſore tuo, dictus procurator petebat ab eodem Epiſcopo reſtitutionem ſuper libertate liberè eligendi ſibi prælatum: [1 & ſ. d] Nos igitur depoſitiones teſtium qui vacante Burginen. *e* eccleſia, & carente legitimo defenſore fuerunt *f* recepti, duximus reprobandas.

[1 *Quam etiam ſuper terris ipſius eccleſiæ & reb. aliis, quibus omnibus pars ſua ſpoliata fuerat, inducebat. Lite igitur coram p. n. conteſtata ſuper præmiſſis, & poſtmodum coram judicibus delegatis factis confeſſionibus & receptis teſtibus, eadem cauſa fuit ad nos inſtructa remiſſa: procuratoribus igitur partium in noſtra præſentia conſtitutis, cùm ſuper præmiſſis coram nobis diutiùs litigaſſent.*]

DE HIS, QVAE FIVNT A PRAElato *g* ſine conſenſu capituli.

TITVLVS X.

CAP. I.

Non tenet alienatio rei eccleſiaſticæ abſque approbatione capituli.

Ex Concilio apud Valentiam.

IRrita erit Epiſcoporum donatio, vel venditio, vel commutatio rei eccleſiaſticæ, abſque collaudatione & ſubſcriptione clericorum.

CAP. II.

In temporali alienatione, quam facit prælatus, taciturnitas capituli habetur pro conſenſu.

Alexander III. *Norvicen. Epiſcopo.*

COntinebatur *h.* & ſ. Con. t. t. r. quòd conceſſio decimæ ab Abbatiſſa priùs facta, ſi conventu ſciente, & non contradicente facta eſt, robur firmum debet habere. Verùm ſi ignorante conventu aut contradicēte decimam priùs prædicto H. conceſſit, & non poſt multum *i* temporis de adſenſu conventus eandem decimam dedit eidem, ſecunda conceſſio debet præjudicare priori.

CAP. III.

Alienatio temporalis facta ſine conſenſu capituli, per ratificationem ejus roboratur.

Idem *Vigoren. Epiſcopo* k.

CVm nos *l* jam pridem: [1 & *infrà.*] Certum eſt de rigore juris conceſſionem illam non tenere, quam reclamante capitulo per prædeceſſorem tuum conſtat factam fuiſſe: Niſi eam ratam poſtmodum habuiſſet.

[1 *Si benè meminimus per literas noſtras indulſimus, ut ſi prædeceſſor tuus reclamante capitulo eccleſiæ tuæ Abbati & fratribus de Oſenta eccleſiam Deben. contulit, eam tibi [illegible] jam dictis fratribus ſicut adſeris literas noſtras indulſimus, [illegible] eccleſiam prædictam dimittens pacificè poſſidendam, [illegible] exiſtentes illius ſcripti quod ſuper hoc tibi fuerat à nobis indultum. Licet autem hoc tibi indulſiſſemus, prudentiam tamen tuam [illegible] nemus & exhortamur attentius, quatenus divino intuitu, & pro reverentia B. Petri & noſtra, eccleſiam ipſam ſi quo modo ſine [illegible] detrimento eccleſiæ tuæ potes, jam dictis fratribus in pace dimittas: quia decet prudentiam tuam ad commodum & profectum religioſorum locorum intendere, & quod idem præd. tuus [illegible] fecit, ratum & firmum habere. Si autem eandem ipſis eccleſiam dimittere fortè non poteras, non obſtantibus literis quas prædicti fratres ſuper hoc impetraverunt, ſcriptum exinde indultum in ſua volumus ſtabilitate conſiſtere, quoniam.*]

CAP. IV.

Prælatus ſine conſilio capituli inſtituere, vel deſtituere, vel alia negotia eccleſiæ tractare non debet. hoc dicit, cum ſequenti.

Idem *Hieroſolym. Patriarchæ.*

NOvit *a* tuæ diſcretionis prudentia, qualiter tu & fratres tui unum corpus ſitis, ita quòd tu caput, & illi membra eſſe probantur. Vnde non decet te omiſſis membris, aliorum conſilio in eccleſiæ tuæ negotiis uti: cum id non ſit dubium & honeſtati tuæ, & ſanctorum Patrum inſtitutionibus *b* contraire.

Innotuit ſiquidem auribus noſtris, quòd tu ſine conſilio fratrum tuorum *Canonicorum S. Sepulchri,* Abbates & Abbatiſſas & alias eccleſiaſticas perſonas inſtituis & deſtituis: [1 & ſ.] Ideoq; id auctor. Apoſt. prohibemus & *infrà.* Nos enim tales inſtitutiones, & deſtitutiones carere decernimus robore firmitatis.

[1 *Non conſiderans neq; attendens quomodo te non ſit [illegible] ſtatuta SS. canonum tranſgredi.*]

CAP. V.

Summatum eſt ſuprà capitulo proximo.

Idem *eidem.*

QVanto *c*: [1 & ſ.] Frat. tuæ mandamus, quatenus in conceſſionibus & confirmationibus, & aliis eccleſiæ tuæ negotiis fratres tuos requires, & *d* eorum conſilio, vel ſanioris partis, eadem peragas & pertractes, & quæ *e* ſtatuenda ſunt ſtatuas, & [illegible] gas, & evellenda diſſipes & evellas. Abſentium quoque fratrum nomina inſcribi non ſinas *f*, quia talia inſtrumenta ſunt irrita & falſa, & tu exinde quæſtionem [illegible] poteris meritò formidare.

[1 *Majori dignitate Domino dante præmines, tanto [illegible] plius & oportet te in omnibus eam diligentiam & [illegible] bere, quòd omnia videaris ſine nota & reprehenſione [illegible] laudabiliter injuncta tibi ſolicitudinis officium diſpenſes. [illegible] vimus autem, unde mirati ſumus, ſicut mirari meritò [illegible] quòd in conceſſionibus & confirmationibus [illegible] tuæ, conſilium clericorum & laicorum circa te [illegible] non ſunt de corpore eccleſiæ ipſius, interdum [illegible] in eiſdem conceſſionibus & donationibus & confirmationibus [illegible] xta eorum conſilium & voluntatem procedis, & in [illegible] tiam, quod tuam prorſus non decet honeſtatem, [illegible] ritat. & certitudinem nomina fratrum tuorum, [illegible] rint, tanquam ſi præſentes fuerint, facis ſubſcribi. [illegible] tur non decet prudentiam tuam in negotiis tibi commiſſis [illegible] conſilium fratrum tuorum poſtponere, cum quibus unum corpus [illegible] iſtere comprobaris.*]

a *Appareat. alit. appareret.* b *Burgenſ. habent omnes Codices Vatica. uno recentiori excepto, in quo legitur Burgenen.* c *alit. Burgd.* d *Hæc verba (& ſ.) deſunt in magis vetuſtis, ſed habentur jam in recentioribus.* e *al. Burgd.* f *fuerint.* g *Prælatis.* h *Poſt Concil. Lateran. ſub Alexandr. III. part. 47. cap 5. & 2. eod. titul. in 1. compil.* i *tempus.* k *VVigor.* l *Cap. 3. eod. tit. in 1. compil.*

a *Cap. 4. eod. tit. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. ſub Alex. III. p. 50. c. 18.* b *conſtituit.* c *Poſt Conc. Lat. ſub Alex. III. p. [illegible] 1. 16. & c. 5. eod. tit. in 1. compil.* d *al. ut cum.* e *In C. [illegible] quæ ſtatuenda fuerint ſtatuens.* f *al. faciat.*

CAP.